

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sendt til:

fmn@fmn.dk

cei@fmn.dk

Ang. sagsnummer 2026/007092

24. september 2026

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med [fagudvalget for fast ejendom](#).

Overordnede bemærkninger

Danske Advokater anerkender behovet for et styrket og effektivt værn mod trusler fra ubemandede fartøjer.

Den foreslåede § 15 b indebærer imidlertid vidtgående indgreb i private grundejeres rådighed over fast ejendom. Det bør derfor sikres direkte i lovteksten, at indgrebene er nødvendige, proportionale, tidsmæssigt afgrænsede og undergivet betryggende processuelle garantier.

Generelle bemærkninger

Ejendomsret og ekspropriation

Påbud efter § 15 b, stk. 3, kan efter bemærkningerne indebære montering af udstyr på tage og vægge, etablering af kabler, tilslutning til strømforsyning, indhegning samt løbende fysisk adgang for Forsvaret. Der er dermed risiko for både varige rådighedsindskrænkninger, driftsulemper og værdiforringelse, navnlig for ejendomme med udlejning til erhverv, erhvervsdrift eller særlige sikkerheds- og adgangskrav.

Grundlovens § 73 kræver lovhjemmel, almenvellets nødvendighed og fuldstændig erstatning, hvis et indgreb har ekspropriativ karakter. Lovforslaget anerkender, at der kan foreligge ekspropriation efter en konkret vurdering, men henviser ejeren til at rejse et erstatningskrav ved domstolene ved uenighed. Det giver ikke i sig selv tilstrækkelig forudberegnelighed om, hvornår og hvordan tab dækkes.

Danske Advokater anbefaler, at lovforslaget suppleres med en klar erstatnings- og procesordning, og af hensyn til de grundejere der berøres, også uden omkostninger for vedkommende grundejer. Den bør

omfatte en uafhængig, administrativ prøvelse af nødvendighed, placering, indgrebs omfang og erstatning, før påbuddet gennemføres, medmindre konkrete operative forhold undtagelsesvis nødvendiggør andet. Ordningen bør også regulere reetablering, varighed, adgangsforhold, tinglysning af varige rådighedsindskrænkninger og compensation til andre rettighedshavere, herunder lejere og panthavere, hvor deres retsstilling berøres. Der bør være adgang til domstolsprøvelse efter udnyttelse af den administrative klageproces.

Kompensation og økonomiske følger

Den foreslåede § 15 b, stk. 5, og bemærkningerne vedrører refusion af udgifter, der er direkte knyttet til adgangen eller dataafgivelsen. Bemærkningerne udelukker derimod blandt andet forholdsmæssige udgifter til husleje og ejendomsskat. Denne afgrænsning kan efterlade ejeren med et reelt, men ikke dækket tab, eksempelvis ved areal- eller driftsbegrænsninger, tomgang, mistede lejeindtægter, forsikringsudgifter, finansieringsmæssige konsekvenser, sikkerhedstiltag eller værdiforringelse.

Danske Advokater anbefaler derfor, at lovtæksten fastslår, at Forsvaret skal holde ejeren og berørte rettighedshavere skadesløse for dokumenterede, nødvendige og rimelige økonomiske tab, som er en følge af påbuddet. Ejeren bør ikke være afhængig af, at udgifter godkendes eller aftales på forhånd, når udgiften er en nødvendig følge af et myndighedspåbud.

Afgrænsning og beskyttelse af civile ejendomme

Lovforslaget undtager en række ejendomme, men vil give mulighed for at opsætte udstyr på erhvervsejendomme. Forbuddet mod opsætning på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem og tilsvarende ejendomme er væsentligt. Begreberne »umiddelbar nærhed« og »tilsvarende ejendomme« er dog ikke tilstrækkeligt objektivt afgrænsede i lovtæksten, ligesom der er behov for at få medtaget hoteller og ejendomme med publikumsorienterede funktioner så som biografteatre og lignende, hvor mange mennesker opholder sig – et angreb eller sabotage på et større spillested eller teater eller hotel, hvor mange mennesker opholder sig, bør være undtaget.

Der bør derfor ske genovervejelse af disse definitioner og grænseflader mellem de typer af ejendomme, der er omfattet henholdsvis undtaget, og hvor det afgørende må være, at eventuel personskaade skal minimeres, og hvorfor beboelsesejendomme og ejendomme der anvendes af mange mennesker, bør være undtaget.

Forslaget efterlader en betydelig retlig og faktisk usikkerhed for ejere af blandt andet hoteller, feriecentre, butikcentre, kontorejendomme, kultur- og idrætsfaciliteter samt ejendomme med mange daglige brugere, herunder indkøbscentre.

Lovbemærkningerne anerkender, at udstyret i en væbnet konflikt kan risikere at blive klassificeret som et legitimt militært mål, og at der også i fredstid kan være risiko for sabotage. Den risiko kan få betydning for ejendommens anvendelse, forsikring, sikkerhedsforanstaltninger og markedsværdi samt ikke mindst reducerede salgsværdi (køberfrygt) og reduceret udlejningspotentiale (frygt for at bo i ejendom der risikerer at blive mål for angreb eller sabotage).

Der bør derfor indføres en konkret, skriftlig risikovurdering som en betingelse for hvert påbud, krav om høring af ejer og relevante brugere samt en begrundet vurdering af, hvorfor alternative offentlige eller mindre udsatte placeringer ikke er tilstrækkelige. I så fald et påbud meddeles, må et ved syn og skøn

dokumenteret tab alene foranlediget af værditab på ejendommen begrundet i psykologiske forhold – altså køberens eller lejerens individuelle frygt kunne kræves erstattet.

Det kan ikke udelukkes, at værdien af en ejerlejlighedsejendom falder, eller at mulighederne for udlejning forringes, allerede som følge af, at ejendommen udpeges som en ejendom, der kan blive berørt i tilfælde af væbnet konflikt eller sabotage.

Det bør derfor præciseres i bemærkningerne, at sådanne tab kan være erstatningsberettigede for den grundejer, der modtager et påbud, hvis tabet konkret kan dokumenteres ved sædvanligt syn og skøn.

Processuelle garantier og sanktioner

Det bør fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at et påbud skal være skriftligt og indeholde en præcis angivelse af udstyrstype, fysisk placering, areal, adgangsret, tekniske installationer, forventet varighed, vedligeholdelsesfrekvens, sikkerhedsforanstaltninger, reetablering og erstatningsspørgsmål. Ejeren bør have adgang til kontradiktion, partsrepræsentation og en effektiv, hurtig administrativ prøvelse samt adgang til domstolsprøvelse.

Lovforslagets forudsætning om frivillige aftaler og mindre indgribende alternativer bør ophøjes fra bemærkninger til en udtrykkelig lovbetingelse.

Der foreslås bødestraf og ved forsæt eller grov uagtsomhed fængsel i indtil to år for manglende efterlevelse, forstyrrelse eller fjernelse af udstyr. Straffebestemmelsen bør afgrænses skarpere, herunder ved en klar undtagelse for godtroende, sædvanlig råden over ejendommen og for situationer, hvor ejeren af sikkerheds- eller driftsmæssige grunde ikke kan efterkomme et påbud som anvist.

Afsluttende bemærkninger

Danske Advokater anbefaler, at lovforslaget justeres, før det fremsættes.

Den foreslåede adgang til at påbyde enhver grundejer rådighedsindskrænkninger til fordel for et landsdækkende sikkerhedssystem bør ledsages af præcise materielle betingelser, en uafhængig prøvelsesordning, fuld og forudsigelig kompensation samt en klarere beskyttelse af civile ejendomme og deres brugere. Sådanne justeringer vil understøtte, at den nødvendige samfundsmæssige beskyttelse mod dronetrusler gennemføres under behørig respekt for ejendomsretten og almindelige retssikkerhedsgarantier.

Danske Advokater står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Hakop Muradian
Juridisk konsulent
Danske Advokater

Kristian Strandberg Dreyer
Advokat
Formand for fagudvalget for fast ejendom